

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610- 1890379
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

14 Haziran 2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

- Liste (7 Adet, 8 Sayfa)
- Cevap Yazısı (121 Adet, 219 Sayfa)

**ŞIRNAK MİLLETVEKİLİ
SAYIN HÜSEYİN KAÇMAZ'IN
TBMM 7/63245 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR**

SORULAR

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, 2021 yılında Şırnak kent merkezi, Cizre, Uludere, İdil, Beytüşşebap ve Silopi ilçelerinde 20 bölgede Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) raporuna gerek duyulmadan maden arama izni vermiştir. Bakanlığın resmi sayfasında "ÇED Gerekli Değildir" şeklinde belirttiği maden arama izni ile birlikte son olarak 30 yılı aşkın bir süredir "güvenlik" gerekçesiyle girişlerin izne tabi olduğu Gundikremo (Anılmış) köyü mevkiinde bulunan geniş bir alanda, "Kömür Ocağı ve Kırma-Eleme Tesis" kurulacağı, 2 milyon TL'ye mal olacak tesiste, açık ocak işletme yöntemi ile kömür çıkartılıp işletileceği ve 90'lı yıllarda boşaltılan Spîndarok (Boyunyaka) köyünde de maden arama çalışmalarının başlatıldığı basına yansımıştır. Ayrıca Şırnak ve ilçelerinde "güvenlik" adı altında yapılan barajların neden olduğu ağaç kıyımı, Cudi, Gabar dağları ile Beşta Bölgesi'nde büyük bir ekolojik tahribata neden olmaktadır. Santral, baraj, ocak inşaatı gibi ekonomik temelli tüm altyapı projeleri, orman yangınları, ağaç kesimleri, derelerin kirletilmesi ve hayvan telefleri, bölge halkının yaşamını ciddi boyutta tehdit etmeye devam etmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Maden arama izinlerinde ÇED raporu aranmamasının sebepleri nelerdir?
- 2- ÇED raporu aranmıyorsa çevreye olan etki analizi hangi yöntemlerle yapılmaktadır?
- 3- Bölgedeki maden ocaklarının neredeyse tamamını Mardin eski Milletvekili Süleyman Bölünmez'in işlettiği iddiası doğru mudur? Doğru ise bugüne kadar kamudan aldığı ihale bedellerinin toplamı ne kadardır?
- 4- Yöre halkının evlerinin yıkıldığı, mezarlarının dahi kazıldığı, atalarından kalma köylerine girememelerine karşın, bu köylerin maden aramasına açılmasının izahı nedir?
- 5- Söz konusu bölgede ÇED raporuna gerek duyulmadan maden arama izni verilmesi kararı, halkın talebi doğrultusunda iptal edilecek midir?
- 6- Maden arama işletmelerinin köylerde kazılmadık yer bırakmaması, ağaç katliamları ve orman yangınları ile bu bölge insansızlaştırılmak mı istenmektedir?

CEVAPLAR

3213 sayılı Maden Kanunu'nun 17. maddesinin son fıkrasında, (Ek fıkra: 28/11/2017-7061/48 mad.) "Jeolojik haritalama, jeofizik etüd, sismik, karot, kırıntı ve numune alma ile bunlara yönelik sathi hazırlık işlemleri içeren faaliyetler için çevresel etki değerlendirmesi kararı aranmaz" hükmü yer almaktadır.

Ayrıca, 01/10/2021 tarihinde yürürlüğe giren "Madencilik faaliyetlerinin ÇED Sürecinde ve Görüş Taleplerinde Uygulanacak Usul ve Esaslar"ın 3.maddesinde de 3213 sayılı Maden Kanunu'nun 17.maddesinin son fıkrasına atıfta bulunularak, bahse konu yöntemlerle yapılan arama ve numune alma faaliyetleri için ÇED Yönetmeliği hükümlerinin uygulanmasına gerek bulunmadığı belirtilmektedir.

Bu kapsamda; karot, kırıntı ve numune alma ile bunlara yönelik sathi hazırlık işlemlerini içeren maden arama faaliyetleri için, ÇED Yönetmeliği hükümlerinin uygulanmasına gerek bulunmamakla birlikte bu yöntemlerin dışında arama faaliyeti yapılması durumunda ÇED süreçleri ÇED Yönetmeliğinin Ek-2 listesi kapsamında ilgili Valilikler (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri) tarafından yürütülmektedir.

Bakanlığımız ve/veya Valilikler (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri) tarafından verilen ÇED kararları (ÇED Olumlu, ÇED Gerekli Değildir, ÇED Muafiyet) mahkeme kararlarına istinaden iptal edilebilir.

Önergedeki diğer hususlara ilişkin bilgilerin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü'nden edinilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.